

Wymagania edukacyjne z geografii dla klasy 8

Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
1. AZJA				
Uczeń potrafi: - wskazać na mapie położenie geograficzne Azji - wskazać na mapie umowną granicę między Europą a Azją; - wymienić formy ukształtowania powierzchni Azji - opisać, na podstawie klimatogramu roczny przebieg temperatury powietrza i opadów w klimacie zwrotnikowym monsunowym; - wyjaśnić, dlaczego podstawą wyżywienia mieszkańców Azji Wschodniej i Południowo-Wschodniej jest ryż. - wyjaśnić, w jaki sposób dochodzi do powstawania trzęsień ziemi; - zdefiniować tsunami; - wskazać na mapie obszar określany jako pacyficzny pierścień ognia. - opisać na podstawie mapy położenie fizycznogeograficzne Japonii; - wymienić podstawowe grupy produktów wytwarzanych w Japonii. - opisać, na podstawie mapy,	Uczeń potrafi: - opisać linię brzegową Azji na podstawie mapy świata - przedstawić kontrasty w ukształtowaniu powierzchni terenu Azji - opisać konsekwencje dużej rozciągłości południkowej i równoleżnikowej Azji - porównać warunki klimatyczne w klimacie zwrotnikowym suchym i klimacie zwrotnikowym monsunowym; - wyjaśnić różnice w wilgotności powietrza podczas monsunu letniego i zimowego. - opisać, na podstawie mapy tematycznej, rozmieszczenie płyt litosfery; - wyjaśnić związek między przebiegiem granic płyt litosfery a występowaniem rowów tektonicznych, wulkanów, trzęsień ziemi i tsunami. - uzasadnić, że Japonia jest obecnie jedną z najpotężniejszych i najnowocześniejszych gospodarek świata.	Uczeń potrafi: - przywołać przykłady skrajnych wartości zjawisk geograficznych w Azji, w szczególności w odniesieniu do: ukształtowania terenu, klimatu, sieci rzecznej, gęstości zaludnienia oraz wartości PKB. - wyjaśnić mechanizm powstawania monsunu letniego i zimowego; - opisać zastosowanie ryżu w życiu codziennym mieszkańców Azji Południowo-Wschodniej. - zidentyfikować prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk sejsmicznych i wulkanicznych w odniesieniu do płyt litosfery; - wymienić negatywny wpływ trzęsień ziemi i tsunami na życie człowieka. - opisać warunki przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz określić ich wpływ na rozwój gospodarczy kraju. - wymienić i wyjaśnić dawne, obecne oraz przyszłe wyzwania demograficzne Chin; - zaprezentować główne kierunki rozwoju gospodarczego Chin w	Uczeń potrafi: - uzasadnić na podstawie map ogólnogeograficznych i tematycznych, że Azja jest obszarem wielkich kontrastów geograficznych; - wyjaśnić zróżnicowanie rozmieszczenia ludności w Azji. - wykazać związek między cechami klimatu monsunowego a rytmem upraw i „kulturą ryżu” w Azji Południowo-Wschodniej. - opisać sposoby zapobiegania tragicznym skutkom trzęsień ziemi i tsunami; - analizować możliwości przewidywania niebezpiecznych zjawisk sejsmicznych oraz zapobiegania ich skutkom. - ocenić wpływ warunków przyrodniczych i społeczno-kulturowych na rozwój gospodarczy Japonii. - wyjaśnić cele, zasady oraz dokonać oceny polityki jednego dziecka. - szeregować czynniki rozwoju gospodarczego Indii według ich znaczenia dla sytuacji ekonomicznej kraju i jego	Uczeń potrafi: - podać przyczyny zróżnicowania gospodarczego państw Azji; - proponować działania zmierzające do ograniczenia ubóstwa w najbardziej ubogich krajach Azji. - wyjaśnić, dlaczego opóźniający się monsun letni może być przyczyną wystąpienia głodu. - korzystać z nowoczesnych aplikacji informujących o wystąpieniu zjawisk sejsmicznych; - podać podstawowe zasady zachowania podczas wystąpienia trzęsień ziemi. - zdefiniować problemy mieszkańców Japonii związane m.in. z pogonią za sukcesem i dążeniem do maksymalizowania wydajności pracy. - prognozować zmiany roli i znaczenia Chin w światowej gospodarce i polityce. - wskazać kierunki rozwoju społecznego Indii, które mogą mieć kluczowy wpływ na rozwój gospodarczy w przyszłości.

zróźnicowanie przestrzenne gęstości zaludnienia w Chinach. • opisać przestrzenne zróźnicowanie poziomu rozwoju gospodarczego Indii na podstawie mapy; • opisać zmiany liczby ludności w Indiach. • wskazać na mapie miejsca wybranych konfliktów na Bliskim Wschodzie; • podać najważniejsze cechy odróżniające region Bliskiego Wschodu od innych regionów na świecie; • wymienić najważniejsze cechy Islamu.	• podać najważniejsze czynniki rozmieszczenia ludności w Chinach; • wymienić kierunki rozwoju gospodarczego Chin. • podać przykłady czynników utrudniających i ułatwiających rozwój społeczno-gospodarczy Indii; • dokonać charakterystyki wybranych przemian gospodarczych w Indiach. • opisać wielkość i rozmieszczenie złóż ropy naftowej na Bliskim Wschodzie; • wyjaśnić znaczenie zasobów ropy naftowej dla gospodarek państw bliskowschodnich.	XXI w. • wyjaśnić wyjątkowość struktury społecznej w Indiach; • ocenić rolę czynników społecznych, w tym kontrastów dla rozwoju gospodarczego Indii. • dokonać ogólnej charakterystyki kultury Bliskiego Wschodu ze szczególnym uwzględnieniem struktury religijnej; • ocenić wpływ czynników społecznych na poziom i tempo rozwoju gospodarczego państw na Bliskim Wschodzie.	mieszkańców; • wyjaśnić znaczenie przemysłu nowoczesnych technologii w rozwoju gospodarczym Indii. • ocenić planowane kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego państw na Bliskim Wschodzie pragnących unowocześnić strukturę swojej gospodarki.	• wykazać wieloaspektowość konfliktów obserwowanych na Bliskim Wschodzie; • udowodnić funkcjonowanie stereotypowego postrzegania regionu Bliskiego Wschodu w świadomości wielu Europejczyków.
---	--	--	---	--

2. AFRYKA

Uczeń potrafi: • wymienić charakterystyczne elementy środowiska przyrodniczego Afryki. • nazwać główne masy powietrza i typy opadów występujące w Afryce; • wymienić strefy klimatyczne-roślinne w Afryce. • podać definicje terminów: Sahel, nomadowie, pustynienie; • wskazać na mapie region Sahelu. • pokazać położenie Kenii na mapie; • nazwać walory przyrodnicze Kenii. • wskazać obszary nadwyżek i niedoborów wody.	Uczeń potrafi: • opisać charakterystyczne elementy środowiska przyrodniczego Afryki. • opisać dowolną strefę klimatyczno-roślinną Afryki; • wskazać rejony obfitych opadów i susz w Afryce. • określić warunki przyrodnicze charakterystyczne dla Sahelu. • wymienić kilka walorów turystycznych Kenii. • podać nazwy roślin uprawnych Afryki; • wymienić sposoby gospodarowania w Afryce. • przedstawić główne problemy Afryki;	Uczeń potrafi: • przedstawić główne cechy krajobrazów Afryki; • wyjaśnić genezę wybranych elementów środowiska przyrodniczego Afryki. • opisać dowolną strefę klimatyczno-roślinną Afryki uwzględniając gospodarowanie człowieka w tej strefie; • wskazać rejony obfitych opadów i susz w Afryce określając przyczyny występujących różnic. • wskazać sposoby tradycyjnego gospodarowania w strefie Sahelu; • wymienić przyczyny	Uczeń potrafi: • wyjaśnić zależności między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego Afryki; • wykazać cechy świadczące o zróźnicowaniu środowiska przyrodniczego Afryki; • nazwać i wskazać na mapie przykładowe krainy w Afryce. • omówić cyrkulację mas powietrza w strefie międzyzwrotnikowej; • wyjaśnić wzajemne zależności między strefami klimatycznymi i roślinnymi; • wskazać na mapie zasięgi występowania poszczególnych	Uczeń potrafi: • scharakteryzować wyjątkowe zjawiska przyrodnicze w Afryce i wyjaśnić ich pochodzenie; • nazwać i wskazać na mapie przykładowe krainy Afryki i omówić ich specyfikę. • wykazać specyfikę cyrkulacji mas powietrza nad Afryką; • wskazać konsekwencje przyrodnicze i gospodarcze cyrkulacji mas powietrza w Afryce; • porównać strefy klimatyczno-roślinne w Afryce pod względem możliwości ich zagospodarowania przez
---	--	--	--	--

• określić wartości przyrostu naturalnego w Afryce. • nazwać główne surowce mineralne występujące w Afryce.	• wskazać regiony głodu i niedożywienia w Afryce. • wskazać regiony słabiej i lepiej rozwinięte gospodarczo w Afryce.	pustynnienia. • wskazać rodzaje turystyki, jakie mogą być realizowane w Kenii. • opisać problemy rolnictwa Afryki. • analizować przyczyny głodu i niedożywienia w Afryce. • wskazać dziedziny gospodarki mogące rozwijać się współcześnie w Afryce.	stref klimatyczno-roślinnych w Afryce. • określić kierunki zmian sposobów tradycyjnego gospodarowania w strefie Sahelu. • określić znaczenie rozwoju turystyki dla państw Afryki. • wyjaśnić przyczyny problemów rolnictwa w Afryce. • przedstawić sposoby rozwiązania problemu głodu i niedożywienia oraz ocenić ich skuteczność. • omówić specyfikę gospodarki państw słabo i średnio rozwiniętych gospodarczo w Afryce; • omówić uwarunkowania społeczne w Afryce.	człowieka. • omówić przyczyny pustynnienia i wskazać sposoby zapobiegania temu procesowi. • wskazać możliwe konsekwencje dla gospodarki i środowiska przyrodniczego Kenii związane z rozwojem turystyki. • przedstawić przykłady pomocy międzynarodowej dla społeczeństwa Afryki i ocenić ich skuteczność. • przedstawić wskazane problemy Afryki (konflikty, choroby). • wskazać na przyczyny zróżnicowanego rozwoju państw Afryki.
--	--	---	---	---

3. AMERYKA

Uczeń potrafi: • wskazać na mapie główne jednostki fizycznogeograficzne Ameryki Północnej i Południowej. • wskazać na mapie zasięg lasów i prerii w Kanadzie. • zdefiniować pojęcia: cyklon tropikalny, huragan, tornado, powódź i wskazać na mapie regiony występowania tych zjawisk. • scharakteryzować las równikowy. • wymienić wybrane nazwy grup,	Uczeń potrafi: • opisać warunki naturalne Ameryki Północnej i Południowej. • wymienić czynniki przyrodnicze wpływające na przesunięcie granicy lasów w Kanadzie. • przedstawić konsekwencje katastrofalnych zjawisk przyrodniczych. • przedstawić znaczenie lasu równikowego dla Ziemi. • wskazać przyczyny zaniku rdzennej ludności obu Ameryk;	Uczeń potrafi: • scharakteryzować cechy środowiska przyrodniczego regionu; • scharakteryzować wody powierzchniowe Ameryki Południowej i Północnej. • wskazać przyczyny przekształcenia większości prerii w obszary rolnicze. • określić warunki niezbędne do uformowania się cyklonu tropikalnego; • wymienić przyrodnicze skutki powodowane przez huragany. • przedstawić piętrowość	Uczeń potrafi: • określić związki między poszczególnymi elementami środowiska przyrodniczego Ameryki Północnej i Południowej. • określić związki między obszarami uprawnymi i lasami a gospodarką Kanady. • przedstawić zależności między działalnością człowieka a intensyfikacją zjawisk katastrofalnych. • określić związki między warunkami środowiska lasu równikowego	Uczeń potrafi: • Przedstawić, korzystając z map tematycznych, prawidłowości w ukształtowaniu powierzchni Ameryki Północnej i Południowej. • przedstawić historyczne uwarunkowania rozwoju rolnictwa i gospodarki leśnej w Kanadzie. • ocenić skalę zagrożeń jakie stwarzają kataklizmy naturalne w Stanach Zjednoczonych. • przedstawić szanse
--	---	---	---	--

plemion rdzennej ludności Ameryki Północnej i Południowej; - wskazać regiony, w których nadal żyją plemiona nie podlegające wpływowi cywilizacji. - wskazać wielkie miasta Ameryki Południowej i Północnej; - zdefiniować pojęcie urbanizacji; - wskazać na mapie megalopolis w Stanach Zjednoczonych. - wymienić elementy środowiska przyrodniczego Stanów Zjednoczonych wpływające na specyfikę tego kraju; - wyjaśnić pojęcie technopolia i podać przykład.	- zdefiniować pojęcia: Indianin, Kreol, Metys, Mulat, rasizm. - wymienić problemy wielkich miast Ameryki Południowej; - zdefiniować pojęcie dzielnic nędzy. - wymienić cechy wybranej nowoczesnej gałęzi przemysłu; - wymienić przyczyny marnowania żywności w Stanach Zjednoczonych.	roślinną lasu równikowego; - wymienić przyczyny deforestacji Amazonii. - scharakteryzować zróżnicowanie etniczne społeczeństwa Ameryki Północnej i Południowej; - przedstawić problemy rdzennej ludności Ameryki. - podać przyczyny i skutki urbanizacji pozornej; - przedstawić cechy megalopolis. - opisać warunki rozwoju nowoczesnych gałęzi przemysłu w Stanach Zjednoczonych; - na podstawie danych statystycznych określić pozycję Stanów Zjednoczonych w gospodarce światowej.	a rozwojem gospodarczym tego regionu. - wymienić i wskazać na mapie państwa Ameryki, w których rdzenni mieszkańcy stanowią znaczny odsetek społeczeństwa. - wyjaśnić wpływ warunków środowiska przyrodniczego na lokalizację i funkcjonowanie miast w Ameryce Południowej i Północnej. - przedstawić rolę usług w gospodarce Stanów Zjednoczonych.	i zagrożenia związane z kontynuacją obecnej polityki gospodarczej Brazylii. - przedstawić historyczne zmiany sytuacji rdzennej ludności obu Ameryk; - ocenić tendencje zmian w relacjach między ludnością rdzenną i napływową, występujące w różnych krajach obu Ameryk. - przedstawić historyczne uwarunkowania współczesnej sytuacji polityczno-gospodarczej państw Ameryki Południowej i Północnej. - określić wpływ wielkich koncernów na gospodarkę Stanów Zjednoczonych i świata.
4. AUSTRALIA I OCEANIA				
Uczeń potrafi: - wymienić elementy środowiska przyrodniczego Australii oraz Oceanii wpływające na specyfikę tych obszarów. - nazwać grupy ludności zamieszkujące Australię; - wskazać regiony koncentracji ludności w Australii.	Uczeń potrafi: - przedstawić wybrane elementy środowiska przyrodniczego Australii. - wskazać najważniejsze działy gospodarki Australii; - omówić przyczyny nierównomiernego rozmieszczenia ludności Australii.	Uczeń potrafi: - wyjaśnić genezę wybranych elementów środowiska przyrodniczego Australii oraz wysp Oceanii. - omówić relacje między rdzennymi mieszkańcami Australii a przybyszami z Europy; - scharakteryzować rolnictwo Australii.	Uczeń potrafi: - scharakteryzować klimat oraz roślinność Australii i wysp Oceanii. - wyjaśnić zależności między elementami środowiska przyrodniczego a gospodarką Australii.	Uczeń potrafi: - podać przykłady charakterystycznych zjawisk przyrodniczych w Australii i Oceanii oraz wyjaśnić ich pochodzenie. - wyjaśnić jak położenie Australii wpływa na gospodarkę tego kraju.
5. ANTARKTYDA				
Uczeń potrafi: wyjaśnić pojęcia: Antarktyda,	Uczeń potrafi: podać cechy środowiska	Uczeń potrafi: wyjaśnić przyczyny	Uczeń potrafi: opisać działalność człowieka na	Uczeń potrafi: wyjaśnić znaczenia Traktatu

Antarktyka, Arktyka; • wskazać na mapie Antarktydę, Antarktykę, Arktykę. • wymienić jedną polską stację badawczą funkcjonującą w Arktyce lub Antarktyce.	przyrodniczego Antarktyki. • opisać badania jakie są prowadzone na stacjach polarnych.	występowania specyficznych warunków środowiska przyrodniczego na obszarach podbiegunowych. • wskazać przyczyny zainteresowania człowieka obszarami polarnymi; • opisać warunki życia w polarnej stacji badawczej.	obszarach podbiegunowych. • przedstawić historię odkryć polarnych.	Antarktycznego dla środowiska przyrodniczego obszarów polarnych. • ocenić znaczenie badań polarnych dla gospodarki i nauki.
--	---	---	---	--